

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: جعفر کیوانلو شهرستانکی، ۱۳۹۳

طبیعت‌گرایی عرفانی در باب ۵ و ۶ حدیقه الحقیقه سنایی

چکیده

حضور چشم‌گیر و معنا دار پدیده‌ها و عناصر طبیعی در حدیقه سنایی، تأمل برانگیز است. هدف این پژوهش، دریافت رابطه‌ی میان جهان طبیعت و اندیشه‌های عرفانی سنایی است، به گونه‌ای که دستاورد پژوهش مستند به آماری دقیق و براساس تجزیه و تحلیل اطلاعات باشد.

در این راستا نخستین گام، تمامی عناصر و پدیده‌های طبیعی، اعم از جاندار و بی‌جان، در سه دسته‌ی آسمانی، دریایی و زمینی گردآوری و طبقه‌بندی شد و از میان این تقسیم‌بندی، عناصر زمینی جاندار به دو گروه گیاهان و حیوانات دسته‌بندی گردید، در نتیجه‌ی این تقسیم‌بندی، عناصر طبیعی شامل هفت گروه می‌شوند. بررسی آمار مربوط به بیان‌گرایان مطلب است که حکیم سنایی به عناصر زمینی نسبت به دودسته‌ی دیگر بیشتر تمایل داشته و از آنان بیشتر برای بیان مقاصد خویش بهره‌جسته است و نیز با بررسی جداول مربوطه می‌توان دریافت که در میان عناصر آسمانی، واژه‌ی «روز» و در میان عناصر دریایی واژه‌ی «آب» و در بین عناصر زمینی واژه‌ی «آتش» از بیشترین بسامد برخوردار هستند.

در گام بعدی، کاربرد هر واژه در معنای حقیقی و نیز صور خیالی آن بررسی و طبقه‌بندی گردید. تجزیه و تحلیل آماری این مباحث، گویای این مطلب است که تمثیل پرکاربردترین شیوه در صور خیالی باب‌های پنج و شش حدیقه الحقیقه سنایی است.

سنایی کوشیده است، جهان طبیعت را وسیله‌ی سیر به جهان ماورای حس و اسرار و حقایق عالم غیب قرار دهد. بنابراین از طریق تحلیل صور خیالی عناصر طبیعی و بیان اندیشه‌های عارفانه در ابیات مورد نظر، می‌توان به اندیشه‌های نهفته در آن سوی این تصویرها راه یافت.

کلیدواژه‌ها: کلیدواژگان: سنایی، حدیقه الحقیقه، باب پنج و شش، جلوه‌های طبیعت، طبیعت‌گرایی عرفانی، تصویر مجازی، صورخی

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۸۰۱۹۲۲۰۱۰۱۲۷۲

تاریخ دفاع: ۱۳۹۳/۰۶/۲۲

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: اکبر شعبانی

M.A. Thesis:

tabiat gerai erfani dar hadigat al haghi sanai babe va

Abstract:

It is thinkable the presence of meaningful, apparent phenomenon and natural elements in Sanai's Hadiqat al Haqiqa. The aim of this research is to get the relationship between natural world and Sanai's mystical thoughts, as a consequence of research that based on the exact statics and information analysis.

So, firstly all of the elements and natural phenomenon such as living things and dead things were sorted in three groups like heavenly, earthly, and marine. Therefore the classification of these natural elements includes 7 groups. The examination of this subject proves it that Sanai prefers two other categories more than others and he has been used them for his self. Also by examining related tables we can understand that among the heavenly vocabulary the word of Day, and among the marine elements, the word of Water, and among the earthly elements the word of Fire are most common.

After that, the usage of each word is sorted in the real meaning. The static analysis of these discussions proves that Masil method is the most common in the Sovre Khial at the Hadiqat al Haqiqa fifth and sixth chapters.

Sanai has been tried to relate the natural world to the beyond feeling, secrets and oracular world fact. So we can reach to the hidden thoughts by analysis of natural elements Sovre Khial in present literature and declaration of mystic literature thoughts and special words